

En verksamhet i samverkan mellan
Försäkringskassan, Örebro kommun,
Arbetsförmedlingen och Örebro läns landsting

REHABSTEGET
Plan från och med 2012
och tillsvidare

Rehabsteget är en verksamhet i samverkan mellan Försäkringskassan (FK), Örebro kommun, Arbetsförmedlingen(AF) och Örebro Läns landsting.

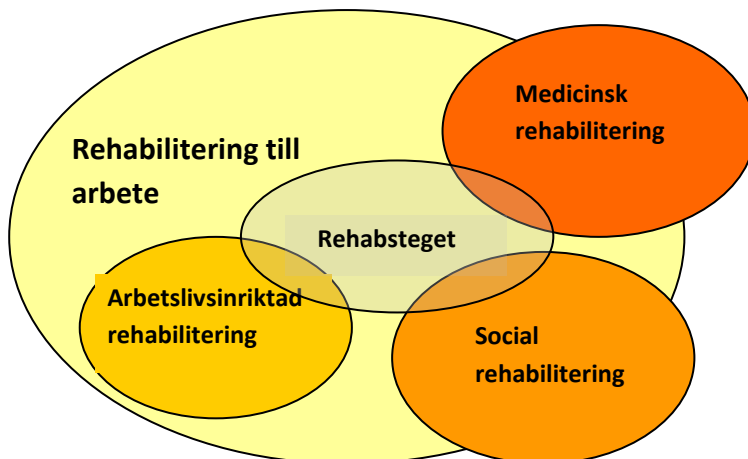
BAKGRUND

Det man har sett över tid är att många människor som har en komplex problematik, har en lång startsträcka innan de kan påbörja den arbetslivsinriktade rehabilitering som de rehabiliteringsansvariga huvudmännen erbjuder. De har ofta ett behov av att få längre tid på sig för att ställa om sin vardag till att även innefatta ett arbetsliv.

Det är också känt, att det finns brister i samordning, samverkan och samsyn mellan olika verksamheter som dessa personer är beroende av.

De metoder och det arbetssätt som finns i Rehabsteget har visat sig ha god effekt i ett antal liknande samverkansprojekt på olika håll i landet. Det arbete som hittills bedrivits i Rehabsteget som projekt, har också givit goda resultat. I de 5 första grupperna deltog sammanlagt 74 personer. 64 % av dem gick vidare till samverkan mellan FK/AF enligt handlingsplan. Fr.o.m. grupp 6 påverkar den förändrade sjukförsäkringen så att en del personer hindras att delta i handlingsplanssamverkan eftersom de närmar sig utförsäkring. För grupp 6 – 7 kan vi ändå se att 67 % har fortsatt arbetslivsinriktad rehabilitering efter 16 veckor i Rehabsteget.

Rehabsteget kan ses som ett första steg mot arbetslivsinriktad rehabilitering. Under tiden i Rehabsteget ska man klargöra om individen har en förmåga till minst 10 timmars aktivitet/vecka. En rehabilitering till arbete kan innehålla medicinsk, social och arbetslivsinriktad rehabilitering eller en kombination av dessa. Rehabsteget kan också innebära att ett primärt behov synliggörs. Det kan vara ett behov av social eller medicinsk (psykiatrisk eller somatisk) rehabilitering.

Efter Kristina Schöldt Ekholm, docent i rehabiliteringsmedicin Mittuniversitetet

VERKSAMHETSIDÉ

Rehabsteget ska som en prövande, motiverande och stärkande verksamhet erbjuda individer möjlighet att i grupp och enskilt pröva sig mot vidare rehabiliterande insatser och därmed verka för ett återinträde på arbetsmarknaden.

Verksamheten ska också erbjuda fördjupade samordningsinsatser vid behov. Det har visat sig över tid att deltagare som medverkar i Rehabsteget har en komplexare problematik än man bedömde då de började. Metoden att arbeta med fördjupade samordningsinsatser parallellt med de arbetslivsinriktade insatserna, har visat sig verksamma för deltagarnas fortsatta rehabilitering. Vissa av dessa behov framkommer först när det finns en etablerad kontakt mellan personalen och deltagaren.

Exempel på fördjupade samordningsinsatser se bilaga 1.

MÅLGRUPP

Målgruppen är personer i förvärvsaktiv ålder som har behov av offentligt stöd som enskilda myndigheter har svårt att tillgodose. Målgruppen har ofta en kombination av medicinska, psykiska, neuropsykiska, sociala och/eller arbetsmarknadsrelaterade hinder.

Verksamhetens styrgrupp kan besluta att deltagare ska vara en specificerad målgrupp som ska utgöra hela gruppen av deltagare eller ett visst antal. Detta kan beslutas tillsvidare eller för viss avgränsad tidsperiod.

Remittering av deltagare sker från Örebro kommuns Försörjningsstöd, Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen och Örebro läns landsting.

SYFTE

Rehabstegets verksamhet syftar till att pröva, stärka och motivera deltagaren inför vidare arbetslivsinriktade insatser och därmed verka för en snabbare återgång till arbetslivet, med minskade kostnader för offentlig försörjning som följd.

Rehabsteget kan ha högst 40 deltagare som man arbetar med samtidigt. Deltagare är redo för övergång till ordinarie rehabilitering, arbete, utbildning eller annan verksamhet, efter olika lång tid. Det går därför inte att bestämma hur många deltagare man kan ha per år. Maximalt antal är åtta nya grupper per år med 15 deltagare i varje grupp, vilket ger ett maximalt intag av 120 deltagare per år.

MÅL

Deltagarna ska efter avslutad insats vara prövade, motiverade och stärkta så att de har resurser att kunna gå vidare i sin rehabilitering till arbete.

Deltagare ska efter avslutad insats ha erbjudits motiverande och stärkande aktiviteter som en förberedelse för arbetslivsinriktade insatser inom ordinarie verksamheter.

Deltagarna ska ges möjligheter att förstå i vilket sammanhang de befinner sig och när behov föreligger, ska deltagarna även ges stöd gällande koordinering av insatser som samhället erbjuder.

Deltagare med behov av en mer anpassad arbetsprövning ska erbjudas arbetsprövning med tätare stöd. På sikt ska man successivt kunna utöka den anpassade arbetsprövningen för att sedan ta del av ordinarie verksamheters arbetslivsinriktade insatser/åtgärder/program. De samverkande myndigheterna ska göra insatser/åtgärder/program tillgängliga för Rehabstegets deltagare.

De externa resurser som Rehabsteget använder sig av, ska i den mån det är möjligt, ställas till förfogande av verksamhetens huvudmän. Det är kostnader som avser samverkanskostnader och som ligger utanför huvudmännens ordinarie verksamheter, som kan finansieras med gemensamma medel som samordningsförbundet förfogar över. Senast till 2012-06-30 ska huvudmännen presentera en tidsplan över när de kan ställa sina resurser till förfogande. Örebro kommun har generöst ställt resurser till förfogande när det gäller deltagarplatser hos Jobb med stöd/Rehab och som samordnare av arbetsmiljöfrågor.

VERKSAMHETSINNEHÅLL

- Rehabsteget ger deltagarna en möjlighet att förstå i vilket sammanhang de befinner sig och stöder dem så att de får ta del av samhällets resurser. Rehabsteget erbjuder verktyg för att stärka och motivera deltagarna inför vidare rehabiliterande insatser medicinskt/socialt/arbetsmarknadsmässigt.
- Rehabsteget arbetar med aktiviteter som en förberedelse för arbetslivsinriktade insatser men kan även vid behov arbeta för att koordinera de insatser som behövs för den enskilde för att deltagarna på längre sikt ska kunna ta del av arbetslivsinriktade insatser. Dessa förberedande insatser kan ta tid men är i många fall absolut nödvändiga för att dessa personer på sikt ska kunna gå mot arbete.
- Rehabsteget arbetar för att följa upp och koordinera dessa planeringar/insatser för att personerna inte ska riskera att hamna mellan stolarna i de olika systemen. Detta gäller för de personer som inte klarar detta själv samt där det av olika skäl inte utförs i ordinarie verksamheter.
- Rehabsteget arbetar för att deltagare i vissa fall får en anpassad arbetsprövning med tätare stöd om behov av detta föreligger. Syftet är att på sikt successivt utöka omfattningen och att deltagare ska ta del av ordinarie verksamheters arbetslivsinriktade insatser/åtgärder/program.

Förberedelser inför deltagandet

- Om deltagaren är sjukskriven ska remitterande handläggare/socialsekreterare se till att det finns en medicinsk bedömning från läkare. Av bedömningen ska framgå att deltagaren bedöms vara i behov av och kan klara av, de aktiviteter som Rehabsteget erbjuder. För de deltagare som inte är sjukskrivna ska remitterande handläggare/socialsekreterare skriva en bedömning gällande vilket syfte och

målsättning de har för sin klients medverkan i Rehabstegets samt göra en bedömning gällande möjlighet och behov av Rehabstegets insatser.

- Ett inledande samtal hålls med rehabkoordinator i Rehabsteget, deltagaren och om möjligt dennes handläggare från respektive myndighet. Här beskrivs projektet och deltagaren erbjuds möjligheten att medverka.
- Deltagarens försörjning under deltagandet ska vara säkrad.

Aktiviteter

Start med åtta veckors där deltagarna träffas tre dagar i veckan, tre timmar per dag med följande innehåll:

- Självförtroendestärkande och motiverande insatser samt även om behov finns insatser för smärthantering och ångesthantering
- Mental träning
- Avspänningsträning (med inslag av yoga och Qigong)
- Friskvård
- Finns det ett behov av stöd med kognitiv inriktning eller fördjupad utredning av psykolog, erbjuds det under den tid Rehabsteget pågår.
- Kartläggningssamtal under i inledningsfasen av Rehabsteget
- Uppföljningssamtal under verksamhetstiden där man utvärderar hur den första tiden gått och om allt fungerat bra planerar för en initialt åtta veckors arbetsprövning.
- Fördjupade samordningsinsatser efter behov
- Vissa deltagare ges möjlighet att komma igång på en nivå som fungerar för dem.
- Vid behov kan för vissa individer eller specificerade målgrupper, andra specialkompetenser sättas in. Det beslutas av styrgruppen.

Arbetsprövning

- Åtta veckors arbetsprövning inleds och utvärderas av personal i Rehabsteget
- Efter Rehabstegets verksamhet är genomförd är målet att deltagaren ska ha nått upp till minst 10 timmars aktivitet och vara redo att gå vidare till fortsatta arbetslivsinriktade rehabiliteringsåtgärder i Rehabsteget eller till fortsatt arbetslivsinriktad rehabilitering inom annan ordinarie verksamhet.
- Under tiden i Rehabsteget växer motivation och olika förmågor hos deltagarna. Det är angeläget att rehabiliteringen fortsätter så att dessa förmågor upprätthålls. För en del deltagare finns ingen fortsättning tillgänglig i ordinarie verksamhet. Därför erbjuder Rehabsteget fortsatt stöd och uppföljning. Detta stöd pågår tills ordinarie verksamhet kan ta emot deltagaren.

LEDNING OCH ORGANISATION

Huvudmannaskap

De samverkande myndigheterna äger verksamheten gemensamt. Örebro kommun ansvarar för ekonomisk förvaltning och ekonomisk redovisning till Samordningsförbundet.

Styrgrupp

Styrgruppen består av representanter från de samverkande myndigheterna. Gruppen ansvarar för den övergripande styrningen av verksamheten, samverkansfrågor samt för att verksamheten bedrivs enligt lagar, förordningar och föreskrifter inom respektive ansvarsområde. Styrgruppen sammanträder minst 4 gånger per år för styrning, uppföljning och utveckling av verksamheten. Samordningsförbundets chef är adjungerande vid styrgruppens sammanträden och bidrar med samverkanskompetens och som stöd i utveckling av verksamheten och återkommande uppföljningar.

Vid styrgruppens sammanträden medverkar även verksamhetsledaren, utom vid särskilda tillfällen som styrgruppen bestämmer.

Operativ grupp

Operativa frågor och samarbetsfrågor diskuteras och löses i en operativ grupp som träffas en gång per månad. Gruppen består av verksamhetsledare och medarbetare i Rehabsteget samt närmaste chef/arbetsledare för remittenterna.

/Tillägg. Styrgruppen för Rehabsteget bestämde den 8 maj 2012 att ändra organisationen av Rehabsteget. Ändringen är inte utifrån uppdragsavtal utan utifrån huvudmännens undertecknade ansökan. Den består i att man tagit bort den tidigare styrgruppen och istället utsett den i ansökan kallade operativa gruppen, till styrgrupp. Man ansåg att det var svårt att organisera, delegera och bestämma beslutsnivåer med två olika grupper. Styrelsen för FINSAM beslutade den 11 juni 2012 att godkänna avvikelse i Rehabstegets organisering i förhållande till planen i ansökan, enligt vilken förbundet beviljat medel till. / 2012-08-17 Jane Berggren, förbundschef Samordningsförbundet FINSAM

Verksamhetens arbetsgrupp

Till den dagliga verksamheten ska fem tjänster inrättas, varav en halvtid som verksamhetsledare och övriga tjänster som rehabkoordinatorer. Arbetsbeskrivning ska finnas för verksamhetsledare respektive rehabkoordinator.

De som arbetar med deltagarna i Rehabsteget är anställda av huvudmännen. Personal- och arbetsmiljöansvar har respektive arbetsgivare. För samordning av arbetsmiljöfrågor ansvarar Örebro kommun, Jobb med stöd/Rehab.

UPPFÖLJNING OCH UTVÄRDERING

Verksamhetsberättelse för varje kalenderår inlämnas till Samordningsförbundet Finsam i Örebro senast den 31 januari påföljande år. Den ska innehålla en noggrann redogörelse av verksamhetens måluppfyllelse, förändringar av betydelse under året samt antal deltagare.

Verksamheten följs även upp i det nationella uppföljningssystemet SUS (sektorsövergripande system för uppföljning av samverkan och finansiell samordning inom rehabiliteringsområdet). Samordningsförbundet ansvarar för samverkans- och insatsregistrering. De remitterande myndigheterna ansvarar för registrering av deltagare.

Kvalitativa mål ska utvärderas av extern utvärderare. Arbetet bör påbörjas under hösten 2012.

BUDGET 2012

Personal	Kronor
Verksamhetsledare 0,5 tj.	327 000
Rehabkoordinator 4,5 tj.	2 673 000
Kompetensutveckling och handledning	100 000
Externa tjänster	
Specialistkompetens. Handledare för grupper, stödsamtal, friskvård, motivationssamtal, uppföljningssamtal, utredningar, stressprofiler och föreläsare	1 300 000
Lokaler, kommunikation och kontorsmaterial	
Hyra personal, 5 kontor	111 000
Hyra gruppverksamhet	130 000
Kommunikation, material	69 000
Övriga kostnader	
Representation i verksamheten	105 000
Administrationskostnad	152 000
Extern utvärdering	200 000
Total kostnad	5 167 000

FINANSIERING

Finansiering för att bedriva Rehabsteget som permanent verksamhet, har beviljats av Samordningsförbundet Finsam i Örebro, med en budget på 5 167 000 kronor för år 2012.

Bilaga 1

Fördjupad samordning

Det har visat sig över tid att deltagare som medverkar i Rehabsteget har en komplex problematik. Rehabstegets personal har under deras medverkan i verksamheten tillsammans med dem kunnat identifiera olika problem som har behövt lösas för att personen ska klara av att gå vidare i en arbetslivsinriktad rehabilitering som har större möjlighet att hålla över tid.

Rehabstegets personal bedömer att det fungerar mycket väl i många fall att arbeta med dessa insatser parallellt med den arbetslivsinriktade insatsen. Vissa av dessa behov framkommer först när deltagaren medverkat i Rehabsteget under en tid och det finns en etablerad kontakt mellan personalen och deltagaren.

Nedan beskrivs en del av de insatser som Rehabstegets personal arbetat med parallellt med den stärkande, motiverande samt arbetslivsinriktade rehabiliteringen.

- Möten har genomförts med biståndsbedömare angående att deltagare har behov av att ansöka om boendestödjare eller god man.
- Kontakter och besök gällande om deltagaren har rätt till aktivitetsstöd enligt A-kassenivå vilket innebär kontakter med A-kassa. Kontakter med Arbetsförmedling gällande frågor kring detta samt även telefonkontakter och även besök på försörjningsstöd inför att deltagare inom kort blir utförsäkrade från socialförsäkringen och inte kan försörja sig på aktivitetsstödet.
- Medverkan på överlämnandemöten samt kartläggningssamtal på Arbetslivsinstruktionen. Många deltagare behöver stöd inför överlämnandet till dem samt för att Rehabsteget ska kunna lämna över pågående planering.
- Vårdkontakter med primärvård samt psykiatri, Kajsamottagningen, Fontänhuset, Rehabiliteringsmedicinska kliniken, Habiliteringen etc. gällande att samordna insatser under tiden som deltagaren medverkar i Rehabsteget. Kontakterna har varit med olika yrkeskategorier och kontakter har tagits om behov av detta funnits under deltagarens tid i Rehabsteget.
- Stöd i kontakter med skuld och budgetrådgivningen samt även kontakter med Eksam gällande deltagare med stora ekonomiska problem som påverkar deras möjlighet att koncentrera sig på Rehabstegets verksamhet
- Kontakter med Tingsrätt samt frivården
- Socialtjänsten angående ansökan om vård och behandling

- Kontakter med socialtjänsten för utredning hur deltagare med skulder kan få en bostad (utredning hur man kan komma ifråga för övergångsbostad, skuldsaneringslägenhet)
- Kontakt med LSS angående boende med stöd för deltagare
- Schemaläggning för deltagare som har problem att strukturera sin vardag och få saker gjorda (oftast görs detta i samtidigt som vi motiverar deltagaren att ansöka om boendestödjare)